

Համարը N 790-Ն
Տիպը Հրաման
Սկզբնաղբյուրը ՀՀԳՏ 2005.10.03/25(202) Հոդ.350
Ընդունող մարմինը Առողջապահության նախարար
Ստորագրող մարմինը Առողջապահության նախարար
Վավերացնող մարմինը
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 13.10.2005

Տեսակը Հիմնական
Կարգավիճակը Գործում է
Ընդունման վայրը Երևան
Ընդունման ամսաթիվը 30.08.2005
Ստորագրման ամսաթիվը 30.08.2005
Վավերացման ամսաթիվը
Ուժը կորցնելու ամսաթիվը

☒ Փոփոխողներ և ինկորպորացիաներ

ՀՀ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՀՐԱՄԱՆԸ «ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ, ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ, ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԵՎ ՎԱՃԱՌՔԻ» ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

«Գրանցված է»
 ՀՀ արդարադատության
 նախարարության կողմից
 27 սեպտեմբերի 2005 թ.
 Պետական գրանցման թիվ 10005384

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

30 օգոստոսի 2005 թ.
 ք. Երևան

N 790-Ն

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

«ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ, ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ, ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԵՎ ՎԱՃԱՌՔԻ» ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Համաձայն «Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հոդված 4-ի, «Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային ծառայությունը և դրա ենթակայության մարմինները վերակազմակերպելու և Հայաստանի Հանրապետության պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության կանոնադրությունն ու կառուցվածքը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 15.08.2002 թ. N 1316-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության կանոնադրության 7-րդ կետի «ե» ենթակետի ելնելով բնակչության առողջության պահպանման շահերից՝ թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանմանը, փոխադրմանը, կիրառմանը և վաճառքին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջները սահմանելու նպատակով,

Հրամայում եմ՝

1. Հաստատել «Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման, փոխադրման, կիրառման և վաճառքի» սանիտարական կանոնները և նորմերը (կցվում է):

2. ՀՀ ԱՆ պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության տարածքային մարմինների ղեկավարներին սահմանել հսկողություն «Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման, փոխադրման, կիրառման և վաճառքի» սանիտարական կանոնների և նորմերի կատարման նկատմամբ:

Նախարար

Ն. Դավիդյան

*Հաստատված է
ՀՀ առողջապահության նախարարի
2005 թ. օգոստոսի 30-ի
N 790-Ն հրամանով*

Ս Ա Ն Ի Տ Ա Ր Ա Կ Ա Ն Կ Ա Ն Ո Ն Ն Ե Ր Ե Վ Ն Ո Ր Մ Ե Ր

ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ, ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ, ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԵՎ ՎԱՃԱՌՔԻ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՈԼՈՐՏ

1.1. Սույն սանիտարական կանոնները և նորմերը (այսուհետ՝ Կանոններ) սահմանում են թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանմանը, փոխադրմանը, կիրառմանը և վաճառքին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջները և կիրառվում են թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման, կիրառման, փոխադրման և վաճառքի նպատակով շինությունների, փոխադրամիջոցների, սարքավորումների նախագծման, կառուցման, վերակառուցման և շահագործման ժամանակ:

1.2. Սույն Կանոնները պարտադիր են բոլոր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց համար՝ անկախ սեփականության ձևից:

1.3. ՀՀ տարածքում թույլատրվում է օգտագործել միայն ՀՀ Օրենքով սահմանված կարգով պետական գրանցում ստացած թունաքիմիկատները (պեստիցիդները):

1.4. Սույն Կանոնների կատարման հսկողությունն իրականացվում է ՀՀ ԱՆ պետական հիգիենիկ հակահամաճարակային տեսչության մարմինների կողմից:

2. ՏԵՐՄԻՆՆԵՐ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

2.1. Թունաքիմիկատներ (պեստիցիդներ) - քիմիական, կենսաբանական միջոցների և պատրաստուկների խումբ է, որն օգտագործվում է բույսերի, կենդանիների վնասատուների ու հիվանդությունների, մոլախոտային բուսականության և պահեստային վնասատուների դեմ պայքարի նպատակով:

Թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) ըստ օգտագործման նպատակի դասակարգվում են.

- 2.1.1. հերբիցիդներ - մոլախոտային բույսերի դեմ պայքարի միջոցներ,
- 2.1.2. բակտերեցիդներ - ախտածին մանրէների դեմ պայքարի միջոցներ,
- 2.1.3. ֆունգիցիդներ - բույսերի սնկային հիվանդությունների դեմ պայքարի միջոցներ,
- 2.1.4. ալգիցիդներ - ջրիմուռների դեմ պայքարի միջոցներ,
- 2.1.5. ինսեկտիցիդներ - վնասատու միջատների դեմ պայքարի միջոցներ,
- 2.1.6. ռոդենտիցիդներ - կրծողների դեմ պայքարի միջոցներ,
- 2.1.7. ավիցիդներ - վնասակար միջատների ձվիկների և տզերի դեմ պայքարի միջոցներ,
- 2.1.8. դեսիկանտներ - բուսական օրգանիզմները չորացնող միջոցներ,
- 2.1.9. դեֆոլիանտներ - բերքահավաքից առաջ տերևների հեռացման միջոցներ,
- 2.1.10. աճի խթանիչներ,
- 2.1.11. ֆումիգանտներ - փակ տարածքների վարակազերծման միջոցներ:

Աղյուսակ 1

Թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) ըստ վտանգավորության դասակարգվում են.

Դաս	L ₅₀ առնետների համար (մգ/կգ)			
	բերանով		մաշկով	
	պինդ նյութեր	հեղուկներ	պինդ նյութեր	հեղուկներ
Iա չափազանց վտանգավոր	≤5	≤20	≤10	≤40
Iբ չափավոր վտանգավոր	5-50	20-200	10-100	40-400
II բավարար վտանգավոր	50-500	200-2000	100-1000	400-4000
III քիչ վտանգավոր	≥501	≥2000	≥1001	≥4001

3. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՊԱՀՊԱՆՄԱՆԸ, ԿԻՐԱՌՄԱՆԸ, ՓՈԽԱԴՐՄԱՆԸ ԵՎ ՎԱՃԱՌՔԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

3.1. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ աշխատանքի դեպքում մարդու առողջությունը և շրջակա միջավայրի պահպանությունը ապահովվում է վտանգավոր և աշխատատար գործողությունների առավելագույն մեքենայացման և ավտոմատացման, պատրաստուկների կիրառման եղանակների, տեխնիկայի անվտանգության կանոնների և սույն Կանոնների պահպանման միջոցով:

3.2. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ տարվող աշխատանքը պետք է իրականացնել անհատական պաշտպանության համապատասխան միջոցների օգտագործմամբ, որը նշված է պատրաստուկի նորմատիվային տեխնիկական փաստաթղթում և տարայի պիտակի վրա:

3.3. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ տարվող աշխատավայրից անձնակազմի սննդի ընդունման և հանգստի տեղը կազմակերպվում է անվտանգ հեռավորության վրա:

3.4. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ աշխատանքի ժամանակ արգելվում է սնունդ ընդունել, խմել, ծխել, հանել անհատական պաշտպանիչ միջոցները: Դա թույլատրվում է հանգստի ժամանակ՝ ձեռքերը մանրակրկիտ լվանալուց, քթի և բերանի խոռոչները ողողելուց հետո:

3.5. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառումը իրականացվում է սահմանված կարգով հաստատված չափաբաժինների համաձայն, չի թույլատրվում սահմանված չափաբաժինների և մշակումների թվի գերազանցում:

3.6. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) բեռնման և բեռնաթափման, տարողությունների և փոխադրամիջոցների մաքրման, լվացման և վնասագերծման աշխատանքները անհրաժեշտ է առավելագույն ձևով մեքենայացնել:

4. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՊԱՀՊԱՆՄԱՆԸ ԵՎ ԲԱՑԹՈՂՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԻՓԻԵՆԻԿ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

4.1. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանումը իրականացվում է միայն այդ նպատակով նախատեսված պահեստային շինություններում՝ ազդեցիկական համալիրում:

4.2. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման համար նախատեսված պահեստային սենքերի սանիտարապաշտպանական գոտին պետք է համապատասխանի «Արդյունաբերական կազմակերպությունների նախագծման» ՄՆ 245-71 սանիտարական նորմերի պահանջներին: Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման համար նախատեսված պահեստային սենքերի տեղադրման, շինարարության և սարքավորման ժամանակ անհրաժեշտ է հաշվի առնել նաև քամիների վարդի ուղղությունը:

4.3. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահեստային շինությունները կարող են ներառել.

4.3.1. սենք՝ թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման և բացթողման,

4.3.2. սենք՝ մեկուսացված կամ սենքի առանձնացված բաժին, առաջին դասի վտանգավորության թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման և բացթողման,

4.3.3. սենք՝ հրդեհապայթյունավտանգ թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման և բացթողման,

4.3.4. սենք՝ ժամկետանց թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման,

- 4.3.5. սենք՝ (հարթակ) սերմերի ախտահանման,
- 4.3.6. սենք՝ ախտահանված սերմերի պահպանման,
- 4.3.7. հանգույց՝ լուծույթների լիցքավորման,
- 4.3.8. հարթակ՝ օգտագործվող մեքենաների, սարքավորումների և փոխադրամիջոցների պահպանման,
- 4.3.9. ծածկով հարթակ՝ դատարկ տարայի պահեստավորման,
- 4.3.10. հարթակ՝ տարայի, սարքավորումների և փոխադրամիջոցների, արտահագուստի, անհատական պաշտպանիչ միջոցների և այլնի մաքրման, վնասազերծման,
- 4.3.11. սենք՝ վնասազերծող միջոցների պահպանման,
- 4.3.12. սենքեր՝ վարչական և կենցաղային նշանակության (խմելու ջրի և սննդամթերքի պահպանման, սննդի ընդունման և հանգստի, անհատական պաշտպանիչ միջոցների տրման և հետ ընդունման, հագուստի պահպանման համար և սանիտարակենցաղային հարմարություններ),
- 4.3.13. ավտոկայանատեղ, արհեստանոցներ, ջրի պահուստային պաշարներով տարողություններ:
- 4.4. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահեստավորումը իրականացվում է դարսակներում և դարակաշարերում: Պարկերով, մետաղական տուփերով, 5 լիտրից ոչ պակաս տարողունակությամբ տակառիկներով, սովորաբար ղեկով և պոլիմերային տուփերով, արկղերով, տափակաշարերով թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) պահպանելու դեպքում դարսակների բարձրությունը թույլատրվում է միայն 3 հարկով: Դարակաշարերի օգտագործման դեպքում պահեստավորման բարձրությունը կարող է ավելացվել: Պատի և բեռի միջև նվազագույն տարածությունը պետք է լինի 0,8 մ-ից ոչ պակաս, բեռի և ծածկի միջև՝ 1 մ, լուսավորման աղբյուրի և բեռի միջև՝ 0,5 մ, հատակի և դարակաշարի միջև՝ 0,8 մ: Չի թույլատրվում թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանումը կոյտերով:
- 4.5. Թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) պահեստ պետք է բերել գործարանային փաթեթավորմամբ: Յուրաքանչյուր փաթեթավորված միավորի վրա պետք է լինի (ստանձված կամ անմիջականորեն ամրացված) տարայի պիտակ և կիրառման վերաբերյալ հրահանգ:
- 4.6. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) ընդունումը, պահպանումը, հաշվառումը և բացթողումը իրականացվում է պատասխանատու անձի կողմից, որը պետք է տեղյակ լինի դրանց վտանգավորության դասի, հրդեհավտանգության, պայթյունավտանգության հատկությունների, կիրառման նշանակության և թունավորման դեպքում առաջին բուժօգնության միջոցների մասին:
- 4.7. Թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) պահեստներից պետք է բաց թողնել գործարանային փաթեթավորմամբ, իսկ ոչ մեծ քանակությունների դեպքում՝ ազատ տարայով, որը պետք է ապահովի պատրաստուկի պահպանվածությունը: Արգելվում է թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) բաց թողնել թղթի մեջ, կտորե պարկերով կամ սննդի համար նախատեսված ամանեղենով:
- 4.8. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման ժամանակ պետք է հետևել տարայի ամբողջականությանը. դրա խախտման դեպքում պատրաստուկները անմիջապես վերալցնել հատուկ տարայի մեջ:
- 4.9. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահեստի մաքրումը իրականացվում է անհրաժեշտության դեպքում, բայց ոչ ուշ, քան երկու շաբաթը մեկ անգամ: 50 տոննայից ավելի տարողունակությամբ պահեստները պետք է ունենան փոշեծծիչ և լվացող սարքավորումներ:
- 4.10. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) չեզոքացման համար պահեստները պետք է ապահովված լինեն սպասակտիվացնող միջոցների բավարար քանակությամբ՝ քլորակրով, կալցինացված սոդայով և այդ նպատակի համար նախատեսված այլ միջոցներով:
- 4.11. Արգելվում է պահեստներում առաջացած չվնասազերծված կամ անբավարար վնասազերծված կեղտաջրերի բացթողումը կոյուղու գործող համակարգ և մակերեսային ջրամբարներ:
- 4.12. Արգելվում է պահեստային սենքերը օգտագործել սննդամթերքի, անասնակերի, տնտեսական և կենցաղային նշանակության տարբեր առարկաների պահպանման համար: Արգելվում է թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) բաց երկնքի տակ թողնելը:
- 4.13. Հեղուկ և փոշեման (հատիկավորված, փոշի) պատրաստուկները պետք է պահել առանձին (տարբեր բաժիններում):
- 4.14. Դյուրավատ հեղուկ թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) տակառների ու բիդոնների պահեստավորումը իրականացվում է խցանները դեպի վեր վիճակում: Տարայի բացման համար արգելվում է օգտագործել կայծ առաջացնող գործիքներ և հարմարանքներ:
- 4.15. Ներհոս-արտածիզ օդափոխանակությամբ ապահովված պահեստում աշխատանքը սկսելուց առաջ պետք է իրականացնել սենքի օդափոխում՝ 30 րոպե տևողությամբ, իսկ մեխանիկական օդափոխանակության բացակայության դեպքում՝ միջանցիկ օդափոխություն:
- 4.16. Անձնակազմին և այլ անձանց թույլատրվում է մնալ պահեստում միայն պատրաստուկների ընդունման, բացթողման ժամանակ և այլ կարճաժամկետ աշխատանքների դեպքում: Պահեստում կողմնակի մարդկանց ներկայությունը արգելվում է:
- 4.17. Պահեստները պետք է ապահովված լինեն հակահրդեհային միջոցներով (կրակմարիչ, ջրով լի տակառներ, արկղերով ավագ): Պահեստներում արգելվում է ծխելը և բաց կրակից օգտվելը:

ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

5.1. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառման ժամանակ յուրաքանչյուր աշխատանք պետք է իրականացնել այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ մեքենաների և սարքավորումների միջոցով:

5.2. Մեքենաների վրա փակցվում են հուշաթերթիկներ, հրահանգներ թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառման ժամանակ անվտանգության միջոցառումների և թունավորումների դեպքում առաջին բուժօգնության ցույց տրման կանոնների մասին: Մեքենաները պետք է ունենան սպասարկող անձնակազմի ձեռքերի լվացման համար 5 լիտր տարողությամբ բաքերի տեղադրման հարմարություն:

5.3. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ կատարվող աշխատանքների վայրերում չի թույլատրվում պահել սննդամթերք, ջուր, անասնակեր և տնային գործածման առարկաներ:

5.4. Արգելվում է թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) առանց պահպանության թողնել դաշտում և այլ տեղերում:

5.5. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ կատարվող բոլոր աշխատանքները կատարվում են առավոտյան և երեկոյան ժամերին, օդի համեմատաբար ցածր ջերմաստիճանի, արևի նվազ ճառագայթման և օդի նվազագույն հոսանքի պայմաններում: Ամպամած եղանակին այդ աշխատանքները կարող են կատարվել նաև ցերեկային ժամերին:

5.6. Բույսերի փոշոտումը, սրսկումը վերգետնյա սարքավորումների միջոցով, հողի մեջ հատիկավորված պատրաստուկների ներմուծումը, սերմերի բացօթյա ախտահանումը և այլ վերգետնյա աշխատանքները թույլատրվում են իրականացնել քամու ոչ ավելի, քան 4 մ/վրկ արագության պայմաններում:

6. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ՍՐՍԿՄԱՆ ԵՎ ՓՈՇՈՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՈՎ

6.1. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) ներմուծումը հողի մեջ (հատիկավորված, փոշի, լուծույթներ, խտացրած գազեր) թույլատրվում է միայն հատուկ սարքավորումների՝ ֆումիգատորների և ալիկատորների միջոցով:

6.2. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) բանվորական լուծույթները պատրաստվում են.

6.2.1. հատուկ լուծույթային հանգույցներում և լիցքավորման հրապարակներում,

6.2.2. անմիջապես տարողությունների մեջ (բաքերում):

Բանվորական լուծույթների պատրաստման կետերը պետք է ապահովվել անհրաժեշտ միջոցներով՝ ջրով տարողություններ, հերմետիկ կափարիչներով բաքեր և սրսկիչների բաքերի լցարկման հարմարանքներ (պոմպեր, խառնիչներ), կշեռքներ՝ կշռաքարերով, օժանդակ գույք, դեղարկղ, ինչպես նաև օճառ, սրբիչ, հարմարություն ձեռքերի լվացման համար և այլն:

Լիցքավորման հրապարակները բնակելի գոտուց և խմելու ջրի ջրամատակարարման աղբյուրներից պետք է գտնվեն ոչ պակաս, քան 200 մետր հեռավորության վրա:

Լիցքավորման հրապարակներում աշխատանքային լուծույթների պատրաստումը խտացված էմուլսիաներից, մածուկներից, փոշենման պատրաստուկներից կատարվում է ագրեգատներում՝ մեխանիկական խառնիչների միջոցով:

6.3. Սրսկումից առաջ անհրաժեշտ է ստուգել բոլոր սարքավորումների վիճակը և կարգավորել ցրող հարմարանքի աշխատանքը բանվորական լուծույթի ծախսի նորմայի վրա՝ սրսկիչը ջրով լցնելու և փորձնական մշակում կատարելու միջոցով:

6.4. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) լուծույթով բաքերի լցարկումը կատարվում է պոմպերի, էժեկտորների, փողրակների և այլ հարմարանքների միջոցով:

6.5. Սրսկիչները լիցքավորելուց առաջ ցրող հարմարանքի խցանումը կանխելու համար թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) ոչ միաստարի հեղուկները պետք է ֆիլտրել:

6.6. Սրսկիչները լիցքավորելու ժամանակ կանգնում են քամու հակառակ ուղղությամբ: Չի թույլատրվում պատրաստուկը թափել բաց մաշկի վրա:

6.7. Լիցքավորման հրապարակներում տեղադրվում են ջրով տարողություններ, հանգած կիր:

6.8. Մանուկներ ունեցող սրսկիչներով աշխատող անձինք պետք է հետևեն համակարգի մեջ տեխնիկական անձնագրով նախատեսված համապատասխան ճնշման պահպանմանը:

6.9. Բույսերը սրսկելիս հետևում են, որպեսզի հեղուկի փոշիացած շիթը օդի հոսանքով չուղղվի դեպի աշխատողը: Դրա համար հաշվի են առնում օդի շարժման բարենպաստ ուղղությունը և դադարեցնում են աշխատանքները՝ նրա փոփոխման դեպքում:

6.10. Ձեռքի սրսկիչներով բույսերը մշակելիս աշխատողները դասավորվում են տեղամասի անկյունագծով, միմյանցից ոչ պակաս, քան 5-6 մետր հեռավորության վրա և գնում քամու ուղղությամբ՝ դաշտի չմշակված մասով:

6.11. Արգելվում է աշխատանքները ավարտելուց հետո թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) աշխատանքային լուծույթները թողնել առանց հսկողության:

6.12. Քաղաքային զբոսայգիներում, ծառուղիներում, փողոցներում և պողոտաներում մշակումները անցկացնում են թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) նվազագույն ծախսի նորմայով՝ ապահովելով անվտանգության պահանջները:

6.13. Արգելվում է ցանկացած տեսակի թունաքիմիկատի (պեստիցիդի) կիրառումը մանկական, սպորտային դպրոցների, հասարակական սննդի կազմակերպությունների, սննդամթերքի վաճառքի, բժշկական և այլ հիմնարկների տարածքում, ինչպես նաև գետերի, լճերի և ջրամբարների ջրապահպան գոտիների սահմաններում և

ջրամատակարարման աղբյուրների սանիտարապաշտպանական գոտիներում:

6.14. Բույսերի մշակումը փոշենման թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) պետք է կատարել ավիացիոն և վերգետնյա սարքերի (փոշոտիչների) օգնությամբ:

6.15. Բոլոր փոշենման պատրաստուկները պետք է լինեն գործարանային արտադրության:

7. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ԱՎԻԱՑԻՈՆ ՄԵԹՈԴՈՎ

7.1. Ավիացիոն մեթոդով թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառումը թույլատրվում է վերգետնյա տեխնիկայի կիրառման անհնարինության կամ կարճ ժամկետներում մեծ տարածքների մշակման անհրաժեշտության դեպքում:

Աշխատանքները իրականացվում են թռչիչի հնարավոր ցածր բարձրությամբ, որը ապահովում է մշակվող տարածքներ պատրաստուկի նպատակաուղղված տրմանը և շրջակա միջավայրի աղտոտման կանխարգելմանը:

7.2. Անտառային զանգվածների մշակումների անցկացումից առաջ ժամանակին (աշխատանքները սկսելուց ոչ պակաս, քան 10 օր) բնակիչներին տեղեկացվում է կոնկրետ պատրաստուկների կիրառման հրահանգներում նշված ժամկետներում անտառ դուրս գալու և վայրի հատապտուղներ հավաքելու արգելքի մասին:

Արգելվում է ավիացիոն քիմիական մշակումների անցկացումը բնակչության հանգստի գոտիներում, առողջապահական կազմակերպությունների, գետերի, լճերի, ջրամբարների ջրապաշտպանական գոտիների տեղադրման շրջաններում:

7.3. Արգելվում է թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) ավիամշակումը բնակելի գոտուց 2 կմ-ից պակաս հեռավորության վրա գտնվող տարածքներում:

Թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) ավիամշակման ժամանակ պետք է պահպանել հետևյալ հեռավորությունները.

7.3.1. ձկնարածական ջրամբարներից, բնակչության տնտեսական և խմելու ջրամատակարարման աղբյուրներից, անասնապահական, թռչնարածական ֆերմաներից, պետական արգելանոցների տարածքներից, ազգային պուրակներից՝ 2 կմ, մեղվափեթակների տեղադրման մշտական տեղերից՝ 5 կմ,

7.3.2. գյուղատնտեսական այլ աշխատանքների կատարման վայրերից, ինչպես նաև սննդի մեջ առանց ջերմային մշակման օգտագործվող գյուղատնտեսական մթերքների (սոխ, մաղաղանոս, թրթնջուկ, ոլոռ, սամիթ, պոմիդոր, վարունգ, մի շարք հատապտուղներ և այլն) ցանքատարածություններից՝ 2 կմ:

Այդ պայմանների պահպանման անհնարինության դեպքում ավիամշակում չի թույլատրվում:

7.4. Ավիացիայի կիրառմամբ մշակումները իրականացնում են աշխատանքային բարձրության վրա՝ քամու 3-4 մ/վրկ-ից ոչ ավելի արագության դեպքում:

7.5. Գյուղատնտեսական ավիացիայի օդանավակայանները պետք է գտնվեն բնակելի գոտուց 3 կմ-ից ոչ պակաս հեռավորության վրա:

7.6. Գյուղատնտեսական ավիացիայի օդանավակայաններում տեղադրում են դեգազացիոն հրապարակներ՝ օդանավերի, գյուղատնտեսական սարքավորումների, թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) տարաների և անհատական պաշտպանիչ միջոցների պարբերական մաքրման համար:

7.7. Բանվորական լուծույթները, հատիկավոր թունավոր գրավչանյութերը պատրաստվում են գյուղատնտեսական օդանավակայանների հատուկ սարքավորված հրապարակներում:

7.8. Նախքան ավիացիոն աշխատանքների սկսելը օդանավի հրամանատարը պարտավոր է ծանոթանալ մշակման ենթակա դաշտերի քարտեզագրին:

7.9. Մշակվող տարածքի սահմաններից 500 մետրից ոչ պակաս հեռավորության վրա տեղադրվում են նախազգուշացման նշաններ (ներառյալ մշակված անտառային զանգվածներ դուրս գալու, վայրի հատապտուղների և սնկերի հավաքման, խոտհարքի և անասունների արածեցման հնարավոր ժամկետները) և դրանք հավաքվում են միայն սահմանված կարանտինային ժամկետների ավարտվելուց հետո:

7.10. Ավիացիոն աշխատանքների ավարտից հետո օդանավերը և սարքավորումները պետք է մաքրել պատրաստուկների մնացորդներից՝ օդանավերի գյուղատնտեսական սարքավորումների մաքրման, լվացման և դեգազացիայի հրահանգներին համապատասխան:

7.11. Օդանավերի և սարքավորումների լվացման ընթացքում առաջացած կեղտաջրերը պետք է հավաքել հատուկ պատրաստված ընդունիչներում և ենթարկել վնասազերծման:

8. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ՊԱՇՏՊԱՆՎԱԾ ՀՈՂԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ (ՁԵՐՄԱՏՆԵՐՈՒՄ)

8.1. Պաշտպանված հողի պայմաններում (ջերմատներում), թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառումը իրականացվում է սույն Կանոններին համապատասխան:

8.2. Ջերմատներում թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) օգտագործումը թույլատրվում է միայն բույսերի խնամքի հետ կապված բոլոր աշխատանքների ավարտից հետո:

8.3. Ջերմատների ֆումիգացումը (գազացումը), հողի թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) մշակումը կատարվում է անվտանգության միջոցառումների պահպանմամբ՝ առանց կողմնակի անձանց ներկայության:

Տումիզացման պետք է ենթարկել ողջ ջերմատնային համալիրը միաժամանակ: Արգելվում է ֆումիզացումը իրականացնել բերքահավաքի ժամանակ:

8.4. Աշխատանքի ղեկավարը սպահովում է կազմակերպության շուրջօրյա պահպանությունը՝ ֆումիզացիայի սկզբից մինչև գազազերծման ավարտը:

8.5. Բանվորական լուծույթների պատրաստումը կատարվում է լուծույթային հանգույցում տեղավորված հատուկ առանձնացված սենքում, որն ունի արտաձիգ օդափոխիչ հարմարանք, կոյուղու համակարգ և մեկուսացված մուտք (ելք):

8.6. Տումիզացվող կազմակերպություններին մոտ գտնվող շենքերի բնակիչները տեղեկացվում են ֆումիզացիայի ժամկետների և տեղի մասին: Արգելվում է ֆումիզացման ենթարկել այն կազմակերպությունները, որոնք գտնվում են բնակելի շենքերից 100 մետրից պակաս հեռավորության վրա:

8.7. Ջերմատների փողոկային մշակման ժամանակ աշխատանքները կատարվում են մի քանի մարդուց բաղկացած բրիգադի կողմից: Աշխատողները պետք է տեղավորվեն իրարից 10 մ հեռավորության վրա և մշակումները կատարեն տեղամասի մի ուղղությամբ: Գազացման աշխատանքները կատարվում են հակազգաց հագած:

8.8. Ջերմատների մշակումից հետո ջերմատունը կողպվում կամ փակվում է բանալիով: Էքսպոզիցիայի ժամկետը պետք է համապատասխանի թունաքիմիկատի (պետսիցիդի) տեսակին և նշանակմանը: Մուտքի մոտ դրվում է. «Զգույշ, մշակված է թունաքիմիկատներով (պետսիցիդներով)» ցուցանակը:

8.9. Արգելվում է մուտքը ջերմատներ կիրառված թունաքիմիկատի (պետսիցիդի) համար հրահանգով նախատեսված ժամկետից շուտ: Արտադրական անհրաժեշտության դեպքում և վթարային իրավիճակի առաջացման ժամանակ ջերմատուն մուտք գործելը առաջին օրերի ընթացքում թույլատրվում է միայն համապատասխան անհատական պաշտպանիչ միջոցների օգտագործմամբ:

8.10. Ախտահանիչ միջոցառումների ավարտից հետո ջերմատներում աշխատանքը վերսկսվում է լիակատար գազազերծումից հետո: Օդափոխիչ սարքերի առկայության դեպքում գազազերծումը կատարվում է մեխանիկական օդափոխության մեթոդով, իսկ նրանց բացակայության դեպքում միջանցիկ օդափոխությամբ՝ բաց պատուհանների առկայությամբ: Արտահագուստը պետք է համալրվի լրացուցիչ գոգնոցներով և թաղանթային ծածկույթով պատված թևոցներով, գործվածքային աստառով ռետինե ձեռնոցներով և երկարաձիտ կոշիկներով:

8.11. Ջերմատներում հողի գազացումը ամառվա ընթացքում պետք է իրականացնել բաց պատուհանների պայմաններում:

8.12. Արգելվում է նեմատոցիդների ներմուծումը հողի մեջ համապատասխան սարքավորման բացակայության ժամանակ:

8.13. Ջերմատնային շինության, փոխադրամիջոցների, տարայի, սարքավորումների և արտահագուստի մաքրման և վնասազերծման ժամանակ առաջացած դրենաժային հոսքերը և լվացման ջրերը հավաքվում են բետոնապատ տարողության մեջ, որը մշակվում է քլորակրով (500 գ, 10 լիտր կեղտաջրին):

9. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐՈՎ (ՊԵՏՍԻՑԻԴՆԵՐՈՎ) ՍԵՐՄԵՐԻ ԱԽՏԱՀԱՆՈՒՄԸ, ՆՐԱՆՑ ՓՈՒՍԴԴՐՈՒՄԸ ԵՎ ՑԱՆՔԸ

9.1. Մերմերի կենտրոնացված ախտահանումը իրականացվում է սերմերի մշակման կազմակերպություններում: Մերմերի ախտահանման գործընթացը պետք է ամբողջապես մեքենայացնել:

9.2. Մերմերի ախտահանման, փաթեթավորման և ախտահանված սերմերի պահպանման շինությունները (ախտահանման կենտրոններ, կազմակերպություններ) անհրաժեշտ է ապահովել ներհու-արտաձիգ օդափոխությամբ և/կամ բանվորական աշխատատեղերը՝ ասպիրացիոն սարքավորումներով:

9.3. Մերմերի ապակենտրոնացված ախտահանումը իրականացվում է տնտեսություններում՝ բացօթյա կամ հատուկ շինություններում սույն Գանոններին համապատասխան:

9.4. Մերմերի մշակման և ախտահանման արտադրությունները պետք է գտնվեն բնակելի գոտուց և ջրամատակարարման աղբյուրներից 500 մետրից ոչ պակաս հեռավորության վրա: Տնտեսություններում սերմերի ախտահանման ժամանակավորապես գործող (մինչև մեկ ամիս) կետերը տեղադրվում են հաշվի առնելով քամիների վարդը և բնակելի կետերի կառուցապատման հեռանկարային պլանները՝ բնակելի գոտուց, կազմակերպություններից, անասնագոմերից, թռչնանոցներից և ջրամատակարարման աղբյուրներից 300 մետրից ոչ պակաս հեռավորության վրա:

Արգելվում է սերմերի ախտահանման արտադրությունների (կետերի) տեղադրումը առողջարանների, ջրամատակարարման աղբյուրների, ինչպես նաև ձկնաբուծական ջրամբարների սանիտարապաշտպանական գոտիներում, բնական արգելանոցների տարածքներում:

9.5. Մերմերի ախտահանումից առաջ անհրաժեշտ է հաշվարկել ցանքի համար անհրաժեշտ սերմի քանակությունը:

9.6. Արգելվում է սերմերի ախտահանումը թիակով խառնելու և տակառների մեջ խառնելու միջոցով:

9.7. Մերմերի ախտահանման հրապարակը տեղադրվում է այն տարածքներում, որտեղ ստորգետնյա ջրերի մակարդակը պակաս չէ 1,5 մետրից: Հրապարակը պետք է ունենա թեքություն՝ անձրևաջրերի հեռացման համար, ամուր ծածկույթ (ասֆալտ, բետոն), ծածկ: Արգելվում է անձրևաջրերի հոսքը ջրային օբյեկտներ առանց նախնական վնասազերծման:

9.8. Մերմերի ախտահանման մեկուսացված կետերը անհրաժեշտ է կանաչապատել և ցանկապատել:

9.9. Մերմերի ախտահանման շինություններում պետք է նախատեսել պատերի երեսապատում գլազուրապատ

սալիկներով, առատադի ծածկապատում՝ յուղաներկով, հատակի ցեմենտապատում և թեքություն՝ ջրի հոսքի համար:

9.10. Ախտահանված սերմերի բեռնումը կատարվում է բեռնավորման սարքավորումների ելքային բացվածքին ընդհուպ մոտեցված խիտ կտորից կարված, թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) համար անթափանց պարկերի մեջ: Մերմերով պարկերը պետք է կարվեն մեքենայացված ձևով: Պարկերի վրա մակագրվում է «Ախտահանված է» կամ «Թունավոր է»: Ախտահանված սերմերի հատուկ տարաներում փաթեթավորման հնարավորություն չլինելու դեպքում ախտահանման կետերում (հրապարակներում) ախտահանված սերմերը բեռնավորվում են անմիջապես շարքացանի բեռնիչների մեջ: Արգելվում է ախտահանված սերմերը բեռնաթափել հատակին, արկղերի, դույլերի մեջ և այլն:

9.11. Արգելվում է տեսակավորված ախտահանված սերմերը վերալցնել այլ տարայի մեջ:

9.12. Մենքերում, որտեղ տեղադրված են ախտահանման սարքավորումներ և կատարվում է սերմերի տեսակավորում, արգելվում է կատարել այլ աշխատանքներ:

9.13. Ցանքի համար ախտահանված սերմերի բացթողումը կատարվում է միայն պատասխանատու անձի թույլտվությամբ՝ ախտահանված սերմերի անհրաժեշտ քանակության ճշգրիտ նշումով: Ցանքի համար չօգտագործված սերմերը վերադարձվում են պահեստ, որոնք կարող են հանձնվել այլ տնտեսությունների և օգտագործվել միայն ցանքի համար: Չիրացվելու դեպքում մինչև հաջորդ տարին սերմերը պահվում են մեկուսացված շինությունում՝ ապահովելով թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման համար սույն Կանոններով նախատեսված անվտանգության կանոնները:

9.14. Ախտահանված սերմերը պետք է պահպանել ամուր կտորից կարված պարկերում (թղթյա կամ պոլիէթիլենային) կամ անասնակերային տարողություններում, որոնք ունեն շարքացանների ավտոբեռնիչները սերմերի տրման հարմարանքներ:

9.15. Ախտահանված սերմերը հանձնելուց հետո դատարկված շենքը ենթակա է մաքրման, խոնավ մշակման և վնասազերծման: Թափված ախտահանված սերմերը ենթակա են մանրազնին հավաքման և այրման, կամ էլ վնասազերծումից հետո թաղման՝ հատուկ առանձնացված տեղում:

9.16. Ախտահանված սերմերը թույլատրվում է ցանքի վայրը փոխադրել միայն խիտ կտորից կարված պարկերով կամ շարքացանների ավտոբեռնիչներով: Միաժամանակ փոխադրել մարդկանց չի թույլատրվում:

9.17. Ախտահանված սերմերը ցանելիս օգտվում են միայն սարքին շարքացաններից: Ցանքի ընթացքում սերմերի արկղը պետք է ամուր ծածկել: Չի թույլատրվում շարքացանի մեջ ձեռքերով հարթեցնել ախտահանված սերմերի մակարդակը: Այն պետք է կատարել փայտե բահի միջոցով:

9.18. Աշխատանքները ավարտելուց հետո ախտահանիչ մեքենաները, շարքացանների ավտոբեռնիչները, շարքացանները և տարողությունները ենթակա են վնասազերծման:

9.19. Արգելվում է ախտահանված սերմերը խառնել չախտահանված սերմերի հետ, այն հանձնել հացաթխման կետերին և օգտագործել իբրև սնունդ, ինչպես նաև որպես կեր անասունների և թռչունների համար:

9.20. Արգելվում է ախտահանված սերմերը ենթարկել լրացուցիչ մշակման (մաքրում, տեսակավորում, տրամաչափում և այլ միջոցառումներ):

9.21. Ախտահանված սերմերի ցանքի, բեռնման, փոխադրման և նրանց պահպանման ժամանակ կիրառվում են թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) նկատմամբ կիրառվող անվտանգության միջոցառումները:

10. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ԱՆԱՄՆԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

10.1. Գյուղատնտեսական կենդանիների և թռչունների մշակումը թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) իրականացվում է բաց հրապարակներում կամ հատուկ հարմարեցված շինություններում՝ սույն Կանոններին համապատասխան:

10.2. Գյուղատնտեսական կենդանիների և թռչունների և նրանց պահպանման շինությունների մշակումը կատարվում է միայն այդ նպատակի համար թույլատրված թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով):

10.3. Գյուղատնտեսական կենդանիների, թռչունների և նրանց պահպանման շինությունների մշակումը արգելվում է կատարել տհաճ հոտով կայուն պատրաստուկներով:

10.4. Անասուններին հատկացված շինությունների մշակումից առաջ կենդանիները դուրս են բերվում, կերակրատաշտերը և ջրամանները դատարկվում են և ամուր ծածկվում, կթի գույքը և կաթնամանները տեղավորվում են մաքուր հերմետիկ շինություններում, թոչնամոցներում հավաքում են ձվերը:

10.5. Մշակումից հետո շինությունները 2-3 ժամվա ընթացքում օդափոխում են, ապա կատարում հատակի խոնավ մաքրում՝ օգտագործելով վնասազերծող նյութեր:

10.6. Կենդանիների մշակման շինությունները սարքավորվում են տեղային կոյուղու և կեղտաջրերի մաքրման համակարգով, որը ապահովում է կեղտաջրերի արտահոսքի հնարավորությունը կոյուղու ցանց կամ ջրամբարներ: Շինությունների հատակը պետք է պատրաստել ջրանթափանց նյութերից և ունենա թեքություն դեպի տրապ: Շինությունները սարքավորվում են ներքո օդափոխիչ համակարգով:

11. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ԱՆՏԱՌՏՆԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

11.1. Արգելվում է թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառումը ջրապաշտպան գոտիներում, բնության հասուն կապահովող տարածքների բոլոր գոտիներում:

11.2. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառումից ոչ պակաս, քան 10 օր առաջ, տնտեսությունը զանգվածային լրատվական միջոցներով տեղեկացնում է բնակչությանը և կազմակերպություններին՝ այդ թվում առողջապահական, անտառներում նախատեսվող մշակումների մասին՝ նշելով կոնկրետ անտառտնտեսությունների, աշխատանքների կատարման ժամկետների և հիմնական կանխարգելիչ միջոցառումների մասին: Մշակման ենթակա տարածքի սահմաններից 300 մ հեռավորության վրա, բոլոր ճանապարհներին տեղադրվում են 1x1.5 մ չափերով վահանակներ՝ նախագուշացնող գրություններով. «Զգույշ: Կիրառվել են թունաքիմիկատներ (պեստիցիդներ) և/կամ ագրոքիմիկատներ: Արգելվում է մարդկանց ներկայությունը մինչև ... (ամսաթիվ), սնկերի և հատապտուղների հավաքը... մինչև (ամսաթիվ) և այլն»:

11.3. Թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) մշակված տարածքներում անտառտնտեսության աշխատանքների, բնակչության հանգստի, սնկերի և հատապտուղների հավաքի, անասունների արածեցման, խոտհարքի անցկացման անվտանգություն ժամկետների պահպանման հսկողությունը ապահովվում են անտառտնտեսության պաշտպանության ուժերով՝ յուրաքանչյուր թունաքիմիկատի (պեստիցիդի) համար սահմանված ժամկետում:

12. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ԲՆԱԿԵԼԻ ԳՈՏՈՒՄ

12.1. Քաղաքային զբոսայգիներում, պուրակներում թունաքիմիկատներով մշակումը անց է կացվում թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) ծախսի նվազագույն նորմայով, բնակելի տներից 50 մետրից ոչ պակաս հեռավորության ապահովման պայմանով:

12.2. Արգելվում է ցանկացած թունաքիմիկատի (պեստիցիդի) կիրառումը մանկական, սպորտային, բժշկական հիմնարկների, դպրոցների, հասարակական անոթի և անդամթերքի առևտրի կազմակերպությունների տարածքներում, բնակչության հանգստի համար նախատեսված վայրերում, գետերի, լճերի և ջրամբարների, ջրապաշտպան գոտիների սահմաններում, ջրամատակարարման աղբյուրների սանիտարապաշտպանական գոտիներում, օդընդունիչ սարքավորումներին անմիջապես մոտ գտնվող վայրերում:

12.3. Քաղաքային կանաչ տարածությունները մշակվում են միայն վերգետնյա փողրակային սարքավորումների միջոցով:

Թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) կանաչ տարածությունների մշակումը կատարում են վաղ առավոտյան կամ երեկոյան ժամերին, ոչ քամոտ եղանակին, օդի առավել ցածր ջերմաստիճանի և նվազ ճառագայթման, նվազագույն օդային հոսքերի ժամանակ: Առաջնահերթությունը պետք է տալ բույսերի օջախային մշակումներին: Խորհուրդ չի տրվում միանգամյա մշակման տարածքի գերազանցում՝ 5 հա-ից ավելի:

12.4. Անտառապուրակների, այգիների, զբոսայգիների մշակումը թույլատրվում է միայն նրանց և ջրամատակարարման աղբյուրների միջև 300 մետր սանիտարապաշտպանական գոտու պահպանության հնարավորության դեպքում:

12.5. Քաղաքների և այլ բնակելի գոտու կանաչ տարածությունների մշակման անցկացումից առաջ բույսերի պահպանության կայանները պարտավոր են ոչ պակաս, քան 5 օր առաջ բնակիչներին տեղեկացնել սպասվող մշակումների մասին: Մշակվող տարածքի սահմաններում (մուտքի և ելքի մոտ) տեղադրվում են անվտանգության նախագուշացման նշաններ, որոնք հավաքվում են միայն ելքի սահմանված ժամկետները ավարտվելուց հետո: Մինչև այդ ժամկետների լրանալը արգելվում է մարդկանց և տնային կենդանիների մուտքը մշակված տարածքներ կամ ելնելով անվտանգության միջոցառումներից ձեռնարկվում են այս կամ այն սահմանափակումները:

12.6. Պուրակների և զբոսայգիների մշակման ժամանակ անհրաժեշտ է ապահովել մանկական հրապարակների, սննդամթերքի առևտրի կետերի պաշտպանությունը աղտոտումից: Սննդամթերքի ստացումը և առևտրի կետերի աշխատանքը կարող է վերսկսվել նրա խոնավ մաքրումից հետո:

13. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ԵՐԿԱԹԳՕՄԱՅԻՆ ՓՈԽԱԴՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԵՎ ՈՉ ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀՈՂԵՐՈՒՄ

13.1. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառումը երկաթօձային մայրուղիների անցման շրջանում թույլատրվում է միայն վերգետնյա մեթոդով:

Ոչ գյուղատնտեսական օգտագործման հողերում թույլատրվում է ավիաքիմիական աշխատանքների անցկացում սույն Կանոններով սահմանված պահանջների պահպանմամբ:

Մշակումների անցկացումը չի թույլատրվում, եթե չի պահպանվում առողջապահական կազմակերպությունների, ամառանոցային ավանների տեղադրման վայրերից սահմանված սանիտարապաշտպանական գոտիները:

Բնակչությանը ժամանակին, մշակումների անցկացումից 10 օր առաջ, պետք է տեղեկացնել անվտանգության միջոցառումների անհրաժեշտության և մշակված տարածքներ դուրս գալու հնարավոր ժամկետների մասին:

13.2. Երկաթօձային ուղիների և ոչ գյուղատնտեսական օգտագործման հողերում թունաքիմիկատների կիրառումը արգելվում է, երբ քամու շարժման արագությունը գերազանցում է 4 մ/վրկ-ը:

13.3. Մշակումներ նախատեսվող վայրերում տեղական բնակչությանը տեղեկացվում է նախօրոք, բայց ոչ ուշ, քան

աշխատանքները սկսելուց 3 օր առաջ:

13.4. Մշակման ընթացքում և նրա ավարտից հետո մինչև սահմանված ժամկետները, արգելվում է մշակված տարածքներում անասունների արածեցումը և խոտհարքը, հատապտուղների և սնկերի հավաքումը:

13.5. Երկաթգծային ուղիների մշակված տարածքներ մարդկանց դուրս գալու ժամկետը սահմանվում է կիրառված թունաքիմիկատի (պեստիցիդի) տեսակին համապատասխան:

14. ՀՈՂԻ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖՈՒՄԻԳԱՅԻԱՆ (ԳԱԶԱՑՈՒՄԸ), ԽՈՆԱՎ ԴԵԶԻՆՍԵԿՑԻԱ

14.1. Ֆումիգացիայի և խոնավ դեզինսեկցիոն աշխատանքները իրականացվում են հիմնականում ստացիոնար շինություններում:

14.2. Ֆումիգացիայի (գազացիա) սկզբից մինչև դեգազացիայի ավարտը պետք է ապահովվել շինության շուրջօրյա պաշտպանությունը: Հսկող անձինք պետք է ունենան հակագազեր և հրահանգավորվեն տեխնիկայի անվտանգության կանոններով:

14.3. Արգելվում է իրականացնել այն շինությունների գազացումը, որոնք գտնվում են մարդկանց մշտական ներկայությամբ բնակելի և արտադրական շինություններից ոչ պակաս 200 մետր և երկաթուղային, ավտոմոբիլային մայրուղիներից 100 մետր հեռավորության վրա:

14.4. Արգելվում է շինությունների գազացումը իրականացնել համապատասխանաբար օդի (արտաքին և շինության ներսում) 10°C ցածր և 25°C բարձր ջերմաստիճանների և օդի շարժման 3 մ/վրկ-ից ավելի արագության դեպքում:

14.5. Գազացման աշխատանքները պետք է կատարել միայն հատուկ ուսուցանված և անհատական պաշտպանության միջոցներով ապահովված անձանց միջոցով:

14.6. Գազացիայի ենթարկվող տարածքներում արգելվում է օգտվել բաց կրակից: Գազացման և գազազերծման աշխատանքներ կատարելիս արգելվում է սնունդ ընդունել և ծխել: Գազացման ենթարկված գոտու սահմանին տեղադրվում են նախագուշացնող նշաններ՝ անվտանգության միջոցառումների հիշեցմամբ:

14.7. Շինության գազազերծումը կատարվում է հրահանգով սահմանված ժամկետներում՝ ներքու-արտաձիգ օդափոխանակության միջոցով կամ միջանցիկ օդափոխանակությամբ՝ պատուհանների և դռների միջոցով:

14.8. Գազացման համար օդից ծանր գոյորջիններ ունեցող թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառման ժամանակ, աշխատանքների ավարտից հետո անհրաժեշտ է ապահովել նկուղային շինությունների ակտիվ օդափոխությունը:

14.9. Լիակատար գազազերծման միջոցառումների մեջ ներառվում է նաև շինությունում ջերմաստիճանի բարձրացումը 2-3 աստիճանով, քան ֆումիգացիայի ընթացքում (այդ նպատակով 12-16 ժամ փակում են դռներն ու պատուհանները), այնուհետև կատարվում է շինության օդափոխություն մինչև ֆումիգանտի հոտի վերանալը: Գազազերծումից հետո ֆումիգանտի պարունակությունը աշխատանքային գոտու օդում չպետք է գերազանցի ՍԹԽ-ը: Լիակատար դեգազացիայի ստուգումից 2 ժամ առաջ շինությունը փակվում է:

14.10. Եթե շինության ֆումիգացիայի ընթացքում միաժամանակ մշակման է ենթարկվում որևէ արտադրանք, գազազերծումը կատարվում է ավելի երկար ժամանակ: Նրա ավարտը կախված է արտադրանքի մեջ ֆումիգանտի մնացորդային քանակության պարունակությունից: Ֆումիգացիոն ջոկատը առաջնորդվում է ֆումիգացիային վերաբերող հրահանգներով:

14.11. Գազաբալնային մեթոդով ֆումիգացիայի ժամանակ պետք է պահպանել ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները: Տեղափոխման ժամանակ բալոնները անհրաժեշտ է դասավորել կափարիչները մի ուղղությամբ և հուսալի ամրացնել, բեռնման և բեռնաթափման ժամանակ պահպանել հարվածներից և ընկնելուց: Արգելվում է այն իջեցնել փոխադրամիջոցներից կափարիչները ցած վիճակում, բռնելով պտուտակից: Պահեստներում բալոնները պահվում են ուղղահայաց վիճակում, օգտվելով տակդիրներից, 25°C չգերազանցող ջերմաստիճանում: Ավելի բարձր ջերմաստիճանի ժամանակ և շոգ եղանակին պետք է սառեցնել, այն ծածկելով խոնավ բրեզենտով: Գազացիայից առաջ ստուգվում է բոլոր բալոնների պտուտակների սարքինությունը: Եթե կափարիչը ձեռքով հեշտությամբ չի բացվում, այն բացվում է գայլիկոնով: Արգելվում է բալոնը հարվածել մուրձով:

15. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՀԵՏ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

15.1. Օրգանիզմը շնչառական օրգանների, մաշկի և լորձաթաղանթների միջոցով թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) ներթափանցումից պաշտպանելու համար քիմիական նյութերի հետ շփվող բոլոր աշխատողները պետք է ապահովվեն անհատական պաշտպանության միջոցների համալիրով (այսուհետև՝ ԱՊՄ) արտահագուստ, հատուկ կոշիկներ, շնչադիմակ, հակագազ, պաշտպանիչ ակնոցներ, ձեռնոցներ և/կամ թաթպաններ: Հակագազերի և շնչադիմակների հետ տրվում են պահուստային պարկուճներ և տուփեր:

15.2. ԱՊՄ-ները ընտրվում են հաշվի առնելով պատրաստուկի վտանգավորության դասը և ֆիզիկաքիմիական հատկությունները, աշխատանքի պայմանների բնույթը, ինչպես նաև աշխատողների անհատական չափսերը:

15.3. ԱՊՄ-ները պետք է պահել հատուկ առանձնացված մաքուր չոր սենյում՝ առանձին պահարաններում: Արգելվում է ԱՊՄ-ները պահել այն սենյերում, որտեղ պահվում են թունանյութերը: Արգելվում է արտահագուստը և

հատուկ կոշիկները հագնել աշխատանքից հետո:

15.4. Իրավաբանական անձը պետք է ապահովի արտահագուստի, կոշիկի և այլ ԱՊՄ-ի լվացումը, վնասագերծումը, պահպանումը և տրամադրումը:

15.5. Աշխատանքների իրականացման պատասխանատու անձը պետք է հաշվի առնի ֆիլտրող սարքավորումների պաշտպանիչ գործունեության ժամկետը՝ շնչառական օրգանների պաշտպանության միջոցների կիրառման գործող պահանջներին համապատասխան:

Ժամանակին պետք է կատարել ֆիլտրող սարքավորումների փոխարինում: Սարքին շնչադիմակի կամ հակագազի դիմակի տակ թունաքիմիկատի (պեստիցիդի) հոտի առկայությունը վկայում է ֆիլտրող սարքավորման ոչ պիտանելիության մասին և պահանջում է անհապաղ փոխարինում:

15.6. Բավարար վտանգավոր քիչ ցնդունակ աեռոզոլի տեսքով նյութերի հետ աշխատելիս պետք է կիրառել հակափոշային (հակաաերոզոլային) շնչադիմակներ:

15.7. Շնչառական օրգանների պաշտպանության համար ցնդող միացությունների, ինչպես նաև I և II դասի վտանգավորության պատրաստուկների հետ աշխատելիս գործածում են համապատասխան պարկուճներով հակագազային և ունիվերսալ շնչադիմակներ, արդյունաբերական հակագազեր՝ փոխարինվող տուփերով:

15.8. Արտակարգ վտանգավոր պատրաստուկներով շինությունների ֆումիգացման (գազացիայի) ժամանակ օգտագործվում են արդյունաբերական հակագազեր:

15.9. Շնչադիմակների օգտագործված պարկուճները, հակագազերի գոտիները և տուփերը պետք է փոխել ժամանակին՝ պաշտպանիչ ազդեցության ժամկետը լրանալու, ինչպես նաև դիմակի տակ թունաքիմիկատի հոտը զգալու դեպքում: Օգտագործված պարկուճները, հակագազերի գոտիները պետք է ոչնչացնել այդ նպատակի համար հատկացված տեղում:

15.10. Քիչ վտանգավոր և բավարար վտանգավոր փոշեղևեր պատրաստուկների հետ աշխատելիս օգտագործվում է հատուկ փոշեկայուն կտորից կարված արտահագուստ: Բարձր վտանգավորության և արտակարգ վտանգավորության պատրաստուկների հետ, ինչպես նաև թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) լուծույթների հետ շփվելիս պետք է կրել հատուկ հագուստ, պատրաստված խառը գործվածքից՝ հատուկ նյութով տոգորված, ինչպես նաև մաշկային ծածկույթի անհատական պաշտպանիչ լրացուցիչ միջոցներ՝ թաղանթանյութից կարված գոգնոց, թևնոց:

15.11. Փակ շինությունների, ցանքի համար նախատեսված սերմերի, գյուղատնտեսական մթերքների, տարողությունների և հումքի, ֆումիգացման և նրանց հետագա դեգազացիայի (գազազերծման) ժամանակ կիրառում են քլորփինիլային թաղանթով ծածկված գործվածքից կարված կոմբինեզոններ և մարմնի սպիտակեղենի համալիր:

15.12. Ձեռքերը պաշտպանելու համար խիտ էմուլսիաների, մածուկների, լուծույթների և թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) այլ հեղուկ ձևերի հետ աշխատելիս կիրառում են տեխնիկական և արդյունաբերական նշանակության ձեռնոցներ: Բժշկական ռետինե ձեռնոցների գործածումը արգելվում է:

15.13. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) լուծույթների հետ աշխատելիս ձեռքերը պաշտպանելու համար օգտագործում են ռետինե ձեռնոցներ՝ տրիկոտաժե հենքով, իսկ ոտքերը պաշտպանելու համար՝ ռետինե երկարաճիտ կոշիկներ՝ օժտված թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) և ախտահանիչ միջոցների ազդեցության նկատմամբ բարձր կայունությամբ:

15.14. Փոշեղևան թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ աշխատելիս որպես հատուկ կոշիկ կիրառում են բրեզենտե բախիլներ, իսկ թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահեստներում՝ կաշվե հատուկ կոշիկ:

15.15. Աչքերի պաշտպանության համար գործածում են համապատասխան տիպի պաշտպանիչ ակնոցներ: Ակնոցի ապակիները քրտնելուց խուսափելու համար օգտվում են այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ պաշտպանիչ միջոցներից:

15.16. Յուրաքանչյուր աշխատանքային հերթափոխից հետո պաշտպանիչ միջոցները ենթակա են մաքրման: Վերջիններս հանվում են հետևյալ հերթակառուցությամբ. չհանելով ձեռքերից՝ լվանալ ռետինե ձեռնոցները նախ վնասագերծող միջոցներով (կալցինացված սոդայի 3-5% լուծույթ, կրակաթ), ապա՝ ջրով, հետո հանել պաշտպանիչ ակնոցները, շնչադիմակը, կոշիկները և կոմբինեզոնը, նորից լվանալ ձեռնոցները վնասագերծող լուծույթով և ջրով, որից հետո հանել նաև ձեռնոցները:

Շնչադիմակների պարկուճների և հակագազի տուփերի ռետինե դիմային մասերի արտաքին մակերեսը վնասագերծում են օճառատոդային լուծույթով (25 գրամ օճառ, 5 գրամ կալցինացված սոդա 1 լիտր ջրին) խոզանակի օգնությամբ: Շնչադիմակների և հակագազերի դիմային մասերը ախտահանում են 0,5%-ոց կալիումի պերմանգանատի լուծույթի կամ սպիրտի մեջ թաթախված բամբակի վիրախձուձով:

15.17. Արտահագուստը, ամեն օր, աշխատանքների ավարտից հետո, փոշուց մաքրվում է փոշեծծիչով: Փոշուց ազատված արտահագուստը օդափոխման և չորացման համար 8-12 ժամ կախում են ծածկի տակ կամ բացօթյա՝ 8-12 ժամ:

15.18. Արտահագուստի վրայից բացի թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) մեխանիկական հեռացումից, կախված նրա կեղտոտվածությունից, այն պետք է պարբերաբար լվացվի, սակայն ոչ ուշ, քան 6 բանվորական հերթափոխը մեկ անգամ:

16. ՓՈՌԱԴՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ, ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ, ՏԱՐԱՆԵՐԻ, ՍԵՆՔԵՐԻ ԵՎ ԱՐՏԱՀԱԳՈՒՍՏԻ ՎՆԱՍԱԶԵՐԾՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԻԳԻԵՆԻԿ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

16.1. Թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) կեղտոտված փոխադրամիջոցները, սարքավորումները, տարաները, սենքերը և արտահագուստը պետք է վնասագերծել սույն Կանոններին համապատասխան:

Վնասագերծման բոլոր միջոցառումները սնց են կացվում ԱՊՄ օգտագործմամբ՝ հատուկ սարքավորված հրապարակներում՝ բացօթյա կամ բավարար օդափոխվող շինություններում:

Արգելվում են այդ աշխատանքները կատարել գետերի, լճերի, լճակների ափերի մոտ:

16.2. Մեքենաները, սարքավորումները և սարքերը (սրակիչներ, շարժական և ստացիոնար ագրեգատներ բանվորական լուծույթների պատրաստման և լիցքավորման համար, փոխադրամիջոցներ և փոխադրման համար բեռնարկղեր) վնասագերծում են հետևյալ դեպքերում.

- այլ պատրաստուկներով աշխատանքից առաջ,
- վերանորոգումից առաջ,
- աշխատանքային մասերի փոփոխումից առաջ,
- պլանային տեխնիկական սպասարկման անցկացումից առաջ,
- մեքենաները ժամանակավոր կանգնեցնելուց առաջ,
- ուժեղ կամ վթարային կեղտոտումից առաջ,
- թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) տեղափոխման համար ժամանակավոր հատկացված մեքենաների վերասարքավորումից առաջ՝ որպես փոխադրամիջոց և այլ նպատակներով օգտագործման դեպքում,
- աշխատանքների ավարտից հետո:

16.3. Վնասագերծման հրապարակը պետք է գտնվի քիմիական մշակման կետում կամ պահեստին մոտ բանվորական լուծույթների պատրաստման տեղում, որը պետք է լինի բետոնապատ ծածկույթով և ունենա կեղտաջրերի կուտակման հոր: Հրապարակը պետք է հագեցված լինի լվացող լուծույթների պատրաստման տարողություններով, լվացող լուծույթի տրման պոմպով, ջրագծով, կաշեփողով և լվացող հեղուկներով:

16.4. Թունաքիմիկատներ (պեստիցիդներ) տեղափոխող փոխադրամիջոցները, ինչպես նաև դրանց կիրառման համար օգտագործվող սարքավորումները վնասագերծվում են ոչ պակաս, քան ամիսը 2 անգամ՝ վնասագերծող հեղուկների միջոցով (քլորակրի 25%-ոց լուծույթ և այլն):

16.5. Վնասագերծման գործընթացը նախատեսում է նախ՝ փոշեծծիչով մակերևույթների մաքրում և սրակիչների ու ռետինե կաշեփողերի հանում, ապա մեքենաների, սարքավորումների և տարողությունների մակերևույթների ողողում լվացող լուծույթներով՝ 40-50 րոպե տևողությամբ: Սրակիչները և ռետինե կաշեփողերը 30 րոպե տեղավորում են լվացող լուծույթով տարողության մեջ, այդ ընթացքում լուծույթը ակտիվորեն խառնելով: Նշված ժամանակը լրանալուց հետո վնասագերծող հեղուկը հեռացնում են հոսող ջրով:

16.6. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) պահպանման թղթ է կամ փայտյա տարողությունները ոչնչացվում են հատուկ առանձնացված տեղամասերում՝ այրելով: Մետաղական տարողությունը և պոլիմերային նյութերից հատուկ տարաները չվնասագերծված, բայց արտաքինից մաքուր և ամուր փակ վիճակում ենթակա են հանձնման:

16.7. Որոշ քանակությամբ տարողությունների վնասագերծումը, որոնք անհրաժեշտ են տնտեսության և պահեստների տեխնիկական կարիքների համար, առաջին հերթին՝ վնասված տարայում պահպանվող պատրաստուկների վերալցման դեպքերի համար կարելի է իրականացնել դեգազացնող միջոցներով:

Արգելվում է այդ տարայի գործածումը ջրի, սննդամթերքի, անասնակերի և այլ կենցաղային նպատակների համար:

16.8. Քլորօրգանական, ֆոսֆօրգանական, դինիտրոֆենոլային և այլ պատրաստուկներով կեղտոտված տարայի վնասագերծումը իրականացվում է 5%-ոց կաուստիկ սոդայի լուծույթով (300-500 գրամ 10 լ ջրին): Տարան լցնում են այդ լուծույթով և պահում 6-12 ժամ, այնուհետև բազմակի լվանում ջրով: Սոդայի բացակայության դեպքում վնասագերծումը կատարում են մոխիրով: Դրա համար տարան լցնում են փայտի մոխիրով և ավելացնում այնքան ջուր, որպեսզի ստացվի հեղուկ խյուս, լավ թափահարում են (մինչև պատրաստուկի մնացորդները լրիվ հեռանան տարայի պատերից) և թողնում են 12-24 ժամ: Այնուհետև պարունակությունը թափում են փոսի մեջ, տարան բազմակի լվանում ջրով՝ ջուրը թափելով նույն փոսի մեջ: Պարկերը լվանալուց առաջ 4-5 ժամ առաջ թրջում են կալցինացված սոդայի լուծույթում (200 գրամ սոդան 10 լ ջրին), այնուհետև քանում և եռացնում օձառասոդային լուծույթում 30 րոպեի ընթացքում: Օգտագործված լվացող միջոցների և լվացման ջրերի հավաքման հորը պետք է լինի ցեմենտապատ և հերմետիկ փակված:

16.9. Մոխիրօրգանական պատրաստուկների (գրանոզան և այլն) տարաների վնասագերծման համար օգտագործում են ներքոհիշյալ միջոցներից որևէ մեկը. քլոր երկաթի 20%-ոց լուծույթ, մանգանաթթվական կալիումի 0,2%-ոց լուծույթ թթվեցրած աղաթթվով (5 մլ 1 լիտր ջրին), քլորակրի խյուս (1 կգ 4 լիտր ջրին):

Տարան լցնում են լուծույթով և թողնում 5-6 ժամ: Այնուհետև մշակում են մանգանաթթվային կալիումի 1%-ոց լուծույթով: Թողնելով 1 օր, տարան լվանում են տաք օձառաջրով (4%-ոց օձառի լուծույթ 5%-ոց կալցինացված սոդայի լուծույթի մեջ):

16.10. Մեթիլ բրոմիդի, մետալիքլորիդի տարաները վնասագերծում են մանրակրկիտ օդափոխության միջոցով, իսկ այնուհետև մշակում են գոլորշու միջոցով (120°C -130°C) մինչև թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հոտի վերանալը:

16.11. Կարբամինային թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) տարաները վնասագերծում են մանգանաթթվային կալիումի 1%-ոց լուծույթով՝ թթվեցրած աղաթթվով կամ քլորակրով:

16.12. Կեղտոտ հատակների և շինությունների մաքրումը կատարվում է այդ նպատակով թույլատրված լվացող և ախտահանող միջոցներով, ներառած կալցինացված սոդայի և քլորակրի 0,5%-ոց լուծույթները:

Թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) աղտոտված հողը վնասազերծվում է քլորակրով և փորելով՝ հողը շրջում:

16.13. Արտահագուստի լվացումը կատարվում է կենտրոնացված կարգով՝ լվացքատներում, որոնք ունեն արտահագուստի լվացման, չորացման և կեղտաջրերի վնասազերծման համապատասխան պայմաններ:

Լվացքատումը պետք է ունենա կենտրոնացված ջրամատակարարում և ներհոս-արտաձիգ օդափոխանակության համակարգ, առանձին շինություն կեղտոտ արտահագուստի ընդունման և պահպանման համար, անհրաժեշտ սարքավորումներ, ներառյալ լվացող և վնասազերծող լուծույթների պատրաստման տարաները, դարակաշարերը և այլն:

16.14. Կեղտոտված արտահագուստի փոխադրումը լվացքատում կատարվում է փակ արկղերով:

16.15. Ռետինե արտահագուստը (կոշիկը, թափալանները, գոգնոցները) և թաղանթային ծածկույթով հագուստը մշակում են կալցինացված սոդայի 3-5%-ոց լուծույթով կամ քլորակրի խլուսով՝ վերջում լվանալով հոսող ջրով:

16.16. Ֆոսֆորօրգանական, դինիտրոֆենոլային և այլ պատրաստուկներով կեղտոտված արտահագուստը թրջում են օճառատոդային լուծույթի մեջ 6-8 ժամվա ընթացքում, իսկ այնուհետև 2-3 անգամ լվանում օճառատոդային լուծույթի մեջ (4%-ոց օճառի լուծույթը կալցինացված սոդայի 5%-ոց լուծույթում):

16.17. Քլորօրգանական պատրաստուկներով կեղտոտված արտահագուստը ձեռքով լվանալու դեպքում այն թրջում են կալցինացված սոդայի 0,5%-ոց տաք լուծույթով, պահում 6 ժամ, այդ ընթացքում այն պետք է լավ խառնել և 3 անգամ լուծույթը փոխել: Մեխանիկական լվացման ժամանակ թմբուկի մեջ թրջման ժամանակը 2 ժամ է, թրջման լուծույթը փոխում են 3 անգամ: Հագուստը լվանում են օճառատոդային լուծույթի մեջ:

16.18. Սնդիկօրգանական պատրաստուկներով կեղտոտված արտահագուստը թրջում են կալցինացված սոդայի 1%-ոց տաք լուծույթով՝ 12 ժամ, այնուհետև 3 անգամ 30 րոպե տևողությամբ լվանում օճառատոդային լուծույթի մեջ (4%-ոց օճառի լուծույթը կալցինացված սոդայի 5%-ոց լուծույթում) ալկիլսուլֆոնատի ավելացումով:

16.19. Մի քանի թունաքիմիկատներով (պեստիցիդներով) կեղտոտված արտահագուստի վնասազերծման համար կիրառվում է առավել թունունակ և կայուն պատրաստուկների վնասազերծման համար գործող մեթոդները:

16.20. Փոխադրամիջոցների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների, շինությունների, տարաների, արտահագուստի վնասազերծման ժամանակ առաջացած կեղտաջրերը լրացուցիչ մշակում են քլորակրով (0,5 կգ 10 լիտր կեղտաջրին, շփման ժամանակը՝ մեկ օր):

17. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՀԵՏ ՇՓՎՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԲՈՒԺԿԱՆԽԱՐԳԵԼԻՉ ԵՎ ՍԱՆՏԱՐԱԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԻԳԻԵՆԻԿ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

17.1. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ շփվող անձինք ենթակա են նախնական (աշխատանքի ընդունվելիս) և պարբերական (աշխատանքի ընթացքում) բժշկական զննության՝ ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված կարգով:

17.2. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ արգելվում է աշխատել մինչև 18 տարեկան անձանց, հղիներին և կրծքով կերակրող կանանց:

17.3. Արգելվում է կանանց աշխատանքը թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) տեղափոխման, բեռնման, բեռնաթափման ժամանակ:

Մինչև 35 տարեկան կանանց արգելվում է թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) կիրառման հետ կապված ցանկացած աշխատանքի կատարումը:

17.4. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ աշխատող անձինք վթարային իրավիճակներում պետք է տիրապետեն ինքնօգնության և փոխօգնության սկզբունքներին: Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ աշխատանքի վայրում պետք է լինի առաջին նախարժշկական օգնության դեղարկղ:

17.5. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ շփվող անձանց սանիտարակենցաղային սպասարկումը անհրաժեշտ է իրականացնել սույն Կանոններին համապատասխան:

17.6. Այն արտադրական կազմակերպություններում, որտեղ աշխատողների թիվը չի գերազանցում 30 հոգուց, նախատեսվում է սննդի ընդունման սենյակ, 30 հոգուց գերազանցող կազմակերպություններում ստեղծում են բուֆետներ կամ ճաշարաններ՝ տաք ճաշատեսակների տրման կամ պատրաստման նպատակով:

17.7. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ շփվող անձինք պետք է ստանան համապատասխան հրահանգավորում:

18. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԵՎ ՆՐԱ ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻՑ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻՑ)

18.1. Գյուղատնտեսական մթերքներում և նրա վերամշակման արտադրանքում թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) մնացորդային քանակները պետք է հսկվեն արտադրողների կողմից:

18.2. Գյուղատնտեսական մթերքների և նրա վերամշակման արտադրանքի հիգիենիկ պահանջներին համապատասխանության հսկողության կազմակերպման համար պատասխանատու են կազմակերպությունների ղեկավար անձինք:

18.3. Գյուղատնտեսական արտադրանքը, որը առաքվում է բնակչությանը իրացման, պահպանման և վերամշակման համար, պետք է արտադրողի կողմից ունենա փաստաթուղթ արտադրանքի որակի մասին՝ ձևակերպված գործող

օրենսդրության պահանջներին համապատասխան:

18.4. Արգելվում է թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) թույլատրելի մնացորդային քանակների (այսուհետ ԹՄՔ) գերազանցումով արտադրանքի իրացումը բնակչությանը:

Արգելվում է սննդամթերքի արտադրության համար օգտագործել թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) և թունունակ էլեմենտների մնացորդային քանակությունների բարձր պարունակությամբ արտադրական հումք այն դեպքում, երբ վերջնական մթերքում թունավոր նյութերի պարունակությունը խոհարարական և տեխնոլոգիական մշակումներից հետո հնարավոր չէ իջեցնել մինչև թույլատրելի խտությունները:

18.5. ՀՀ ԱՆ պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության մարմինները իրականացնում են ընտրողական հսկողություն գյուղատնտեսական արտադրանքում և նրա վերամշակման մթերքներում թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) մնացորդային քանակների պարունակության նկատմամբ:

19. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՓՈԽԱԴՐՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԻԳԻԵՆԻԿ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

19.1. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) փոխադրումը կատարվում է միայն հատուկ սարքավորված փոխադրամիջոցներով:

19.2. Արգելվում է թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) հետ սննդամթերքի և այլ ապրանքների փոխադրումը: Սննդամթերքի և ուղևորների փոխադրման համար նախատեսված փոխադրամիջոցը թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) տեղափոխման համար չի կարելի օգտագործել:

19.3. Փոխադրվող թունաքիմիկատների (պեստիցիդներ) պատրաստուկները պետք է լինեն գործարանային փաթեթավորմամբ կամ գտնվեն այդ նպատակի համար նախատեսված հուսալի և ամուր փակվող տարաներում:

19.4. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) փոխադրման ժամանակ արգելվում է այդ փոխադրամիջոցներում կողմնակի մարդկանց ներկայությունը:

19.5. Աշխատանքների ավարտից հետո փոխադրամիջոցները անհրաժեշտ է ենթարկել խոնավ մաքրման և վնասազերծման:

20. ԹՈՒՆԱՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ (ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ) ՎԱՃԱՌՔԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԻԳԻԵՆԻԿ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

20.1. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) վաճառքը իրականացվում է թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) մանրամեծածախ առևտրի լիցենզավորված ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց կողմից:

20.2. Լիցենզավորված ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք իրավունք ունեն ձեռք բերել և իրացնել ՀՀ պետական գրանցում ստացած թունաքիմիկատները (պեստիցիդները):

20.3. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) վաճառքի կազմակերպությունները պետք է ունենան 50 մ սանիտարապաշտպանական գոտի:

20.4. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) վաճառքի կազմակերպություններում անհրաժեշտ է ապահովել բնական և արհեստական օդափոխանակություն:

20.5. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) վաճառքի կազմակերպությունը պետք է ունենա վաճառատարահ (նվազագույն տարածքը 20 մ²), պահեստային մաս, (նվազագույն տարածքը 9 մ²), չափաբաժինների պատրաստման տեղամաս (նվազագույն տարածքը 6 մ²) և սանիտարակենցաղային հարմարություններ:

20.6. Վաճառատարահը պետք է ապահովված լինի անհրաժեշտ քանակությամբ դարակաշարերով:

20.7. Վաճառատարահում թունաքիմիկատները (պեստիցիդները) անհրաժեշտ է խմբավորել ըստ նշանակության:

20.8. Պատրաստուկների չափաբաժինների պատրաստումը անհրաժեշտ է կատարել տեղային արտաձիգ օդափոխանակությամբ գործող քարշիչ ծածկոցի առկայության պայմաններում:

20.9. Պատրաստուկները նախքան վաճառատարահ տրվելը պետք է անցնեն նախավաճառքային պատրաստվածության, որը ներառում է փաթեթավորման որակի ստուգումը, ապափաթեթավորումը, տեսակավորումը և անհրաժեշտ տեղեկատվության, կիրառման հրահանգների, պիտակի առկայության ստուգումը:

20.10. Պատրաստուկների մասին տեղեկատվությունը պետք է պարունակի պատրաստուկի պետական գրանցման վկայականի համարի և ժամկետի, դրա վտանգավորության դասի, գործող նյութի խտության, նետոտ (գուտ) զանգվածի կամ ծավալի, պատրաստման ժամկետի և թունավորման ժամանակ առաջին բուժօգնության վերաբերյալ տվյալներ:

20.11. Պատրաստուկների տարաները պահեստամասում պետք է տեղադրել դարակաշարերի վրա:

20.12. Թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) վաճառքի կազմակերպության սանիտարակենցաղային հարմարությունները պետք է ապահովված լինեն հոսող ջրով, լվացող, վնասազերծող միջոցներով և առաջին բուժօգնության դեղարկղով՝ ապահովված հակաթույներով:

20.13. Արգելվում է թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) վաճառքը անչափահասներին: